

unf*ck Berlin

Skrócony program wyborczy na wybory do Izby Deputowanych Berlina 2026

Przedmowa

Berlin to jedno z najbardziej ekscytujących miast na świecie. A mimo to miesiącami czekamy na pismo z urzędu, które już dawno powinno być w formie cyfrowej. Posyłamy nasze dzieci do szkół, które są w opłakanym stanie. Czekamy na autobusy, które nie przyjeżdżają. Szukamy mieszkań, na które nas nie stać.

To nie jest normalne. Nie powinniśmy tego akceptować. I nie musimy.

Inne miasta już rozwiązały te problemy. W Tallinie sprawy urzędowe załatwia się online w ciągu kilku minut. W Wiedniu są przystępne cenowo mieszkania - bo je wybudowano. W Kopenhadze metro działa, bo zostało mądrze sfinansowane. To nie jest kwestia tego CZY to możliwe do zrobienia, ale JAK to robić. A my to wiemy.

Volt chce działać. Volt potrafi działać. Volt dowozi. Nie tylko zarządzamy teraźniejszością, ale budujemy przyszłość.

Działamy w oparciu o fakty, pragmatycznie, w duchu europejskim. Podejmujemy decyzje w bazując na dowodach, a nie ideologii.

Oceniamy skuteczność naszej polityki i dostosowujemy to, co nie działa.

Oto nasz plan.

Jak uprawiamy politykę

Europejsko, pragmatycznie, pozytywnie

Na nowo definiujemy politykę. Kierujemy się przy tym trzema zasadami:

- Myślimy w skali europejskiej, działamy lokalnie. Volt to pierwsza partia startująca w wyborach w całej Europie, posiadająca wspólny program i pozytywną wizję dla całego kontynentu. To, co już sprawdza się gdzie indziej w Europie, przenosimy do Berlina – i w ten sposób rozwiązujemy problemy bezpośrednio na miejscu.
- Pozytywnie i z orientacją na rozwiązania. Stawiamy na optymizm zamiast strachu. Zamiast tylko zarządzać problemami lub szukać winnych, pracujemy nad konkretnymi rozwiązaniami i wizją miasta, w którym chce się mieszkać.
- Socjal-liberalni. Budujemy prawdziwą wolność dla wszystkich: wolność, która zależy od dochodów, pochodzenia czy koloru skóry, nie jest wolnością. Tworzymy swobodę kształtowania własnego życia, bez względu na to, ile zarabiasz i skąd pochodzisz. Ten nowy, socjalliberalny ton jest potrzebny w polityce.

Berlin działa

Administracja, cyfryzacja i partycypacja

Berlin jest pełen ludzi, którzy chcą działać. Brakuje jednak narzędzi - administracji, która ułatwia działanie. Kto dziś chce załatwić sprawę w urzędzie, musi uzbroić się w cierpliwość: niejasny podział kompetencji, systemy, które nie komunikują się ze sobą, oraz formularze, które i tak trzeba wydrukować. Ponadto, w najbliższych latach na emeryturę odejdą tysiące doświadczonych pracowników. Od sprawnie działającej administracji zależy czy powstaną nowe mieszkania, czy przedsiębiorstwa będą inwestować i czy ludzie będą ufać państwu. Dlatego właśnie od tego zaczynamy.

Berlin działa, jeśli na nowo przemyślimy administrację w kontekście cyfryzacji i otworzymy możliwość uczestnictwa dla wszystkich.

Nasze konkretne rozwiązania:

Administracja

- **Podejmowanie decyzji w skali całego miasta - aby słowa przekuć w działanie:** Wzmocnimy uprawnienia rządu krajowego Berlina poprzez konsolidację procesów decyzyjnych, koordynacji i uprawnień wykonawczych na szczeblu kraju związkowego (tj. obejmującym całe miasto). Jednolite standardy i jasna struktura podległości służbowej w zakresie zadań o znaczeniu strategicznym zmniejszą obciążenie dzielnic Berlina i zapewnią sprawne oraz zorientowane na obywateli usługi publiczne w terenie.
- **Szybkość dzięki jasnym terminom:** Wprowadzimy zasadę, zgodnie z którą wnioski uznaje się automatycznie za zatwierdzone, jeśli urzędy nie zareagują w wyznaczonym terminie – to wywiera rzeczywistą presję na przyspieszenie działań.
- **Przejrzystość rezultatów:** Będziemy publikować informacje o jakości i czasie realizacji spraw dla każdej dzielnicy. Stworzy to zdrową konkurencję, która pozwoli zapewnić najlepsze usługi, a jednocześnie ułatwi zidentyfikowanie obszarów wymagających dodatkowego wsparcia.
- **Najlepsi specjaliści na rzecz zmian:** Będziemy rekrutować i zatrzymywać wykwalifikowanych pracowników w ramach ukierunkowanej strategii kadrowej, kładąc szczególny nacisk na kompetencje informatyczne oraz rozwój organizacyjny, aby doprowadzić do rzeczywistej reformy administracyjnej.

Cyfryzacja

- **Oszczędność dzięki współpracy:** stawiamy na wspólne systemy informatyczne z innymi krajami związkowymi, pokonując w ten sposób zarówno przeszkody wynikające z fragmentacji federalnej, jak i niepotrzebne powielanie kosztów.
- **Jeden portal do wszystkiego:** skupiamy wszystkie usługi publiczne na jednej, bezpiecznej, wielojęzycznej i dostępnej dla wszystkich platformie, na której obywatele będą mogli w przejrzysty sposób śledzić status swoich wniosków. Ponadto dzięki zasadzie „Once-Only” dbamy o to, by dane, które są już w posiadaniu administracji, nie musiały być podawane po raz drugi, ponieważ systemy będą połączone.
- **Ujednolicone zarządzanie IT:** Scentralizujemy zarządzanie IT i jasno określimy podział obowiązków między Senatem, dzielnicami oraz centralnym dostawcą usług IT w Berlinie (ITDZ). Pozwoli to ujednolicić działania operacyjne, cyberbezpieczeństwo, wsparcia technicznego i zamówień publicznych, a jednocześnie wyeliminuje kosztowne nakładające się struktury.

Finanse

- **Przejrzyste i perspektywiczne finanse:** Berlin przejdzie na komercyjną metodę rachunkowości memoriałowej, stosowaną w biznesie, oraz wprowadzi długoterminowe planowanie finansowe. Zapewni to pełną przejrzystość aktywów i zobowiązań miasta, dodatkowo gwarantując stabilność finansów publicznych nawet w trudnych czasach. Środki finansowe z UE, rządu federalnego i kraju związkowego będą w pełni wykorzystywane i alokowane, zamiast wygasać bez wykorzystania, jak to obecnie często ma miejsce.

Partycypacja

- **Rady obywatelskie traktowane serio:** losowo wybrane zgromadzenia obywatelskie (w skład których wchodzi również mieszkańcy nieposiadający niemieckiego obywatelstwa) będą omawiać konkretne propozycje polityczne. Ich zalecenia zostaną poważnie rozpatrzone na forum politycznym, a nie trafią do szuflady.
- **Własny budżet dzielnicy:** dzięki budżetowi obywatelskiemu mieszkańcy sami zadecydują, na co zostanie przeznaczona część środków w ich dzielnicy. W Paryżu system ten funkcjonuje już dzisiaj.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra załatwisz każdą sprawę urzędową bez papierów i zbędnych wizyt, ponieważ do 2029 roku cała administracja będzie działać cyfrowo. Wystarczy, że raz podasz swoje dane, a jeśli urząd nie zareaguje w terminie, Twój wniosek zostanie automatycznie uznany za zatwierdzony. Jeśli zmian w swojej dzielnicy, masz wpływ na decyzje poprzez rady obywatelskie i budżet partycypacyjny, a nie dopiero podczas następnych wyborów.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Estonia: dzięki zasadzie „Once-Only” obywatele muszą okazywać dokumenty w urzędzie tylko raz, ponieważ urzędy wymieniają dane w sposób bezpieczny i zgodny z prawem.

Dania: centralny portal obywatelski skupia ponad 2 000 usług cyfrowych zgodnie z zasadą „digital first”.

Hamburg i Hesja: Komercyjna rachunkowość memoriałowa bezpośrednio łączy dane finansowe z mierzalnymi wynikami działalności i efektami realizacji polityki.

Paryż: Budżet partycypacyjny pozwala mieszkańcom decydować o tym, jak zostanie wydane około 5% budżetu inwestycyjnego miasta.

Berlin żyje

Mieszkalnictwo, mobilność i dzielnice warte życia

To, jak mieszkamy, jak przemieszczamy się z punktu A do punktu B oraz jak atrakcyjne są nasze dzielnice, decyduje każdego dnia o jakości życia w Berlinie. Jednak już dziś brakuje co najmniej 100 000 mieszkań – a tendencja ta jest wzrostowa. Oprócz tego, wiele przedmieść ma słabe połączenia komunikacyjne, a śmieci rażą w przestrzeni publicznej. Berlin rozkwitnie, gdy dzięki przemyślanej zabudowie stworzymy przystępne cenowo mieszkania, zapewnimy sprawny transport lokalny oraz sprawimy, że dzielnice będą czyste i pełne życia.

Nasze konkretne rozwiązania:

Mieszkalnictwo

- **Szybsze, prostsze i tańsze budownictwo:** na wczesnym etapie wyznaczamy tereny pod zabudowę i przyspieszamy procedury wydawania pozwoleń na budowę dzięki ustandaryzowanym, cyfrowym i nie zbiurokratyzowanym procesom. Dzięki prostszym, modułowym metodom budowlanym obniżamy koszty budowy nawet o jedną trzecią.
- **Wykorzystanie istniejących przestrzeni:** Dzięki ułatwieniu adaptacji poddaszy oraz prostemu przekształcaniu pustostanów biurowych w mieszkania może powstać około 40 000 dodatkowych mieszkań bez konieczności pozyskiwania nowych terenów.

- **Wzmocnienie spółdzielni i niekomercyjny sektor mieszkaniowy:** Wspieramy spółdzielnie, których mieszkania należą do członków i nie mają charakteru komercyjnego, np. poprzez zwiększenie środków finansowych i udostępnienie miejskich działek. W połączeniu z większymi inwestycjami w miejskie przedsiębiorstwa mieszkaniowe zwiększamy w ten sposób udział mieszkań niekomercyjnych do 50 procent.
- **Utrzymanie czynszów na przystępnym poziomie bez hamowania budownictwa mieszkaniowego:** Sprzeciwiamy się sztywnym limitom czynszów i masowym wywłaszczeniom, ponieważ powodują one niedobór mieszkań i hamują inwestycje. Zamiast tego upraszczamy weryfikację dopuszczalnych wysokości czynszów i działamy w zakresie ograniczenia wzrostu czynszów tam, gdzie potrzeba działania jest największa. Dodatkowo, zapewniamy przejrzystość w zakresie czynszów, pustostanów i spekulacji dzięki bazie danych o mieszkaniach zabezpieczonej przed fałszerstwami.
- **Ułatwienie nabycia własnego mieszkania:** Dzięki inicjatywie w Bundesrat zwalniamy osoby po raz pierwszy kupujące nieruchomość z podatku od nabycia nieruchomości do kwoty 36 000 euro. To ułatwi wejście na rynek nieruchomości – ponieważ dla wielu osób przeszkodą w zakupie pierwszego mieszkania są właśnie wysokie jednorazowe koszty dodatkowe.
- **Walka z bezdomnością:** Osoby w kryzysie bezdomności otrzymają u nas najpierw stałe miejsce zamieszkania, a dopiero potem wsparcie. Metoda Housing First jest nie tylko bardziej ludzka, ale też tańsza dla miasta niż radzenie sobie z przewlekłą bezdomnością poprzez usługi pomocy społecznej i kryzysowej.

Mobilność

- **Transport lokalny dla wszystkich dzielnic:** sprawimy, że autobusy i pociągi będą niezawodne, przystępne cenowo i dostępne dla wszystkich, aż do najodleglejszych przedmieść. Zgromadzimy wszystkie usługi komunikacyjne w jednej aplikacji i będziemy działać na szczeblu federalnym na rzecz trwałego zabezpieczenia biletu „Deutschlandticket”.
- **Połączenia pod same drzwi:** Uruchamimy autobusy na żądanie, które w strefach B i C można zamówić za pomocą aplikacji lub telefonicznie i które w ciągu około 15 minut dowiozą zwłaszcza rodziny oraz osoby o ograniczonej sprawności ruchowej do najbliższego węzła komunikacyjnego. Dzięki temu w przyszłości do sprawnego poruszania się po mieście wystarczy telefon zamiast własnego samochodu.
- **Szybka rozbudowa sieci rowerowej:** Szybko rozbudujemy ścieżki rowerowe i szybkie trasy rowerowe. Wznowimy planowanie nowych szybkich tras rowerowych oraz wdrożymy w pełni Cycling Master Plan.

- **Bezpieczne ulice, skrzyżowania i ścieżki:** Program natychmiastowych działań na rzecz bezpieczeństwa sprawi, że niebezpieczne skrzyżowania staną się bezpieczniejsze. Zbudujemy ciągłe, zabezpieczone trasy oraz spójną sieć ścieżek rowerowych, która będzie wystarczająco bezpieczna zarówno dla dzieci, jak i osób starszych.
- **Mniej długotrwałych prac drogowych:** Prace budowlane będą koordynowane w sposób bardziej efektywny. Całkowite zamknięcia dróg nie będą już automatycznie zatwierdzane na dłuższe okresy, a ulice będą tymczasowo udostępniane do ruchu w przypadku wstrzymania prac.

Dzielnice przyjazne mieszkańcom

- **Wywóz śmieci przez całą dobę:** Utworzymy lokalne cyfrowe punkty zbiórki odpadów, które będą czynne 24 godziny na dobę i dostępne bez udziału personelu. Funkcjonariusze służb porządkowych będą czuwać nad prawidłowym przestrzeganiem przepisów dotyczących gospodarki odpadami.
- **Zapobieganie pustostanom:** Zaktywizujemy na rzecz społeczności lokalnej puste lokale użytkowe, przekształcając je w warsztaty, ośrodki kultury i miejsca spotkań - zamiast pozwalać im popadać w ruinę.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra znajdziesz w swojej dzielnicy mieszkanie w przystępnej cenie, ponieważ do 2040 roku powstanie około 300 000 nowych mieszkań. Limity mieszkaniowe i spółdzielnie pozwolą utrzymać czynsze na przystępnym poziomie, a zakup pierwszego mieszkania stanie się łatwiejszy. Będziesz poruszać się po mieście bezpiecznymi ulicami i ścieżkami, a w strefach taryfowych B i C autobus na żądanie zawiezie Cię w około 15 minut do najbliższej stacji kolejowej. W każdej dzielnicy powstają warsztaty, miejsca kultury i spotkań, a odpady wielkogabarytowe lub przeznaczone do recyklingu można oddawać przez całą dobę w pobliżu miejsca zamieszkania.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Bawaria: adaptacja poddaszy bez konieczności uzyskania pozwolenia pozwala szybko stworzyć mieszkania w istniejących budynkach.

Amsterdam: elastyczne normy budowlane umożliwiły przekształcenie biur w prawie 7 000 mieszkań.

Wiedeń: „WasteWatcher” zwalcza nielegalne wyrzucanie śmieci dzięki wyspecjalizowanym zespołom kontrolnym i konsekwentnemu egzekwowaniu przepisów.

Helsinki: „Vision Zero” z ograniczeniem prędkości do 30 km/h oraz bezpiecznymi ścieżkami i skrzyżowaniami.

Berlin się uczy

Przedszkole, szkoła i kariera zawodowa

Edukacja decyduje o szansach i spójności społecznej. Prawie co trzecie berlińskie dziecko ma przy rozpoczęciu nauki w szkole wyraźne trudności z językiem niemieckim, a wielu młodych ludzi czuje się samotnych pomimo ciągłego bycia online. Berlin osiągnie sukcesy edukacyjne, gdy inwestujemy w edukację już od najmłodszych lat, zapewnimy ukierunkowane wsparcie i zaczniemy postrzegać edukację jako ciągłą podróż: od wczesnego dzieciństwa aż do późnej starości.

Nasze konkretne rozwiązania:

Przedszkole

- **Przedszkole od piątego roku życia, test językowy w wieku czterech lat:** Wprowadzamy obowiązkowe przedszkole od piątych urodzin. Zabawowy test językowy przeprowadzany w wieku czterech lat pozwoli wcześniej zidentyfikować dzieci wymagające dodatkowego wsparcia i w razie potrzeby zapewnić im ukierunkowaną pomoc.
- **Zespoły multidyscyplinarne:** Oprócz wychowawców wczesnoszkolnych będziemy promować angażowanie dodatkowego personelu specjalistycznego, aby od samego początku wspierać rozwój językowy i umiejętności społeczne dzieci.

Szkoła

- **Przygotowanie do prawdziwego życia:** Oprócz tradycyjnych przedmiotów uczniowie będą uczęszczać na nowy przedmiot zatytułowany „Umiejętności życiowe”, w ramach którego nauczą się korzystać ze sztucznej inteligencji, radzić sobie z emocjami i stresem oraz mądrze zarządzać pieniędzmi, a także otrzymają wczesne doradztwo zawodowe.
- **Ukierunkowane wzmacnianie szkół znajdujących się w trudnej sytuacji:** W przypadku szkół borykających się z największymi trudnościami wdrażamy wieloletni program naprawczy, obejmujący dodatkowy personel, wzmocnienie kadry kierowniczej, wsparcie doświadczonych zewnętrznych specjalistów ds. rozwoju szkół oraz jasno określone cele rozwojowe z odpowiedzialnością za wyniki.
- **Walka z samotnością i mobbingiem:** W każdej szkole tworzymy stałe zespoły złożone z pracowników socjalnych i psychologów. Wyszukani specjaliści będą wspierać młodzież nie tylko w szkole, ale także online, gdzie często rodzą się poczucie samotności i radykalizacja.
- **Lepsze wyposażenie szkół:** przyspieszymy renowację zniszczonych budynków i wyposażymy szkoły w nowoczesne technologie cyfrowe i zapewnimy uczniom wysokiej jakości warunki do nauki.

Kształcenie zawodowe, szkolnictwo wyższe i uczenie się przez całe życie

- **Łatwiejszy dostęp do kształcenia zawodowego:** Doradztwo zawodowe stanie się integralną częścią programu nauczania, a uczniowie będą mieli więcej możliwości zdobycia praktycznego doświadczenia w rzeczywistych miejscach pracy. Wzmocnimy niemiecki system dualnego kształcenia zawodowego jako równorzędną alternatywę dla edukacji uniwersyteckiej.
- **Zaufane uczelnie i badania naukowe na światowym poziomie:** berlińskie uczelnie otrzymają stabilne, długoterminowe finansowanie. Dyplomy uzyskane w Berlinie będą uznawane w całej Europie. Wspólne programy studiów, wielojęzyczne kursy oraz pełne uznawanie punktów akademickich przyciągną czołowych międzynarodowych naukowców. Będziemy również wykorzystywać dotychczasowe atuty Berlina, takie jak sztuczna inteligencja w medycynie oraz badania nad klimatem, aby w perspektywie długoterminowej stworzyć wiodące na skalę międzynarodową klastry badawcze.
- **Kształcenie ustawiczne przez całe życie:** Dzięki berlińskiej karcie edukacyjnej (Bildungspass) wszystkie osoby powyżej 25. roku życia otrzymają roczny limit środków na kształcenie ustawiczne u akredytowanych organizatorów. Alternatywne ścieżki edukacyjne, w tym zdobywanie kwalifikacji w późniejszym wieku, staną się łatwo dostępne.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra żadne dziecko będzie miało gorszego startu w szkole: obowiązkowa edukacja przedszkolna od piątego roku życia oraz test językowy zapewniają wczesne, ukierunkowane wsparcie. W ramach nowego przedmiotu „Umiejętności życiowe” dzieci uczą się właściwego gospodarowania pieniędzmi, dbania o zdrowie oraz nawiązywania relacji, a nikt nie pozostaje sam – ani w klasie, ani w sieci. Uczenie się przez całe życie jest czymś oczywistym i staje się możliwe dzięki niezawodnym strukturom zapewniającym kształcenie ustawiczne, studia i przekwalifikowanie.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Norwegia: Wielodyscyplinarne zespoły opiekunów oraz stały stosunek liczby opiekunów do liczby dzieci gwarantują niezmiennie wysoką jakość wczesnej edukacji.

Francja: obowiązkowe, bezpłatne przedszkole to narzędzie, które zapewnia równe szanse od samego początku nauki.

Londyn: program „London Challenge” poprawia wyniki poprzez skierowanie zasobów do szkół borykających się z trudnościami.

Dania: od 1993 r. empatia jest przedmiotem obowiązkowym.

Wiedeń: Gwarancja szkoleniowa zapewnia każdemu młodemu człowiekowi dostęp do kształcenia zawodowego.

Singapur: program „SkillsFuture” zapewnia wszystkim osobom powyżej 25. roku życia środki na kształcenie ustawiczne.

Berlin tworzy

innowacje, wzrost gospodarczy i miejsca pracy

Gospodarka Berlina ma ogromny potencjał dzięki sprzyjającemu środowisku dla start-upów, wiodącym badaniom naukowym i talentom z całego świata. Niestety, traci w porównaniu z Monachium, Londynem i Paryżem, ponieważ dobre pomysły upadają przez biurokrację i brak środków finansowych. Berlin osiągnie sukces, gdy zakładanie firm będzie proste, gdy dzielnice i region pozostaną silne gospodarczo i gdy wykwalifikowani pracownicy będą mile widziani i nikt nie będzie pomijany na rynku pracy.

Nasze konkretne rozwiązania:

Innowacje

- **Z badań powstają przedsiębiorstwa:** Stworzymy ustandaryzowane ramy dla firm powstających na uczelniach, obejmujące sprawiedliwe zasady dotyczące własności intelektualnej, dostępu do laboratoriów oraz korzystnych dla start-upów warunków udziału uczelni w kapitale. Dzięki temu badania naukowe będą mogły znacznie łatwiej przekształcić się w odnoszące sukcesy przedsiębiorstwa.
- **Punkt kontaktowy dla osób zakładających firmy:** Tworzymy centralny punkt kontaktowy dla osób zakładających firmy w regionie metropolitalnym Berlin-Brandenburgia, który zapewni wsparcie: od etapu weryfikacji pomysłu aż po rejestrację działalności, nawiązanie kontaktów z inwestorami i programami dofinansowania UE oraz udzielania kobietom ukierunkowanego doradztwa w zakresie zakładania działalności gospodarczej.
- **Berlin jako laboratorium w terenie i pierwszy klient:** Pozwalamy miastu najpierw samodzielnie testować nowe rozwiązania i celowo zamawiać usługi u młodych przedsiębiorstw. Co najmniej pięć procent zamówień publicznych przyznajemy młodym firmom. To zapewni obroty bez kosztownych dotacji.
- **Berliński fundusz przyszłości dla firm w fazie skalowania:** Stworzymy fundusz parasolowy, który wypełni lukę finansową w późnej fazie wzrostu dojrzałych start-upów. Fundusz będzie wykorzystywał współinwestycje w celu pozyskania prywatnego kapitału venture oraz skutecznego przyciągania inwestorów instytucjonalnych, takich jak firmy ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne. Jego celem jest zapobieganie przenoszeniu się odnoszących sukcesy berlińskich start-upów do innych lokalizacji.

Silne dzielnice, silny region

- **Pomoc przedsiębiorstwom w przetrwaniu procesu sukcesji:** Prawie co drugie berlińskie przedsiębiorstwo wkrótce stanie w obliczu zmiany właściciela, a ponad co piąte rozważa zamknięcie działalności. Zapewnimy kompleksowe wsparcie w zakresie sukcesji oraz zaoferujemy przystępne kredyty na sukcesję za pośrednictwem berlińskiego publicznego banku inwestycyjnego, aby nasze warsztaty, sklepy i restauracje pozostały częścią swoich dzielnic.
- **Ożywianie dzielnic:** Puste lokale użytkowe zostaną zarejestrowane cyfrowo, a zmiana przeznaczenia nieruchomości stanie się łatwiejsza. Niewykorzystane budynki przemysłowe i powierzchnie komercyjne przekształcą się w „laboratoria dzielnicowe” (KiezLabs) – miejsca, w których rzemieślnicy, freelancerzy i twórcy będą mogli wspólnie pracować.
- **Sztuczna inteligencja dla wszystkich:** Sprawimy, że sztuczna inteligencja będzie dostępna, przystępna cenowo i bezpieczna dla berlińskich przedsiębiorstw, tak aby małe firmy i rzemieślnicy mogli czerpać z niej korzyści na równi z większymi przedsiębiorstwami.

- **Region przyszłości wraz z Brandenburgią:** Wspólnie z Brandenburgią będziemy planować zagospodarowanie przestrzenne i transport publiczny oraz przekształcimy region w europejski obszar wzrostu gospodarczego, z którego skorzystają oba kraje związkowe.

Kwalifikowani pracownicy i zatrudnienie

- **Szybsza integracja:** Stworzymy Centrum Powitalne, w którym wszystkie sprawy urzędowe będzie można załatwić w jednym miejscu. Zagraniczne dyplomy będą szybciej uznawane, a uchodźcom pomożemy sprawniej znaleźć pracę. Pomoże to zapętnić około 45 000 miejsc pracy, które obecnie są niezapełnione w całej berlińskiej gospodarce.
- **Sposoby wyjścia z bezrobocia:** Dzięki finansowanym ze środków publicznych ofertom pracy oraz modułowym programom szkoleniowym stworzymy jasne ścieżki powrotu na rynek pracy, zwłaszcza dla osób długotrwale bezrobotnych oraz młodych ludzi bez formalnych kwalifikacji.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra pomysły szybko przekształcają się w przedsiębiorstwa, a badania naukowe – w produkty. Miasto jest pierwszym klientem własnych przedsiębiorców, a talenty z całego świata docierają tu w ciągu dni, a nie miesięcy. W ten sposób wszędzie powstają nowe miejsca pracy: w dzielnicach, w miejskich firmach technologicznych oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach regionu metropolitalnego.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Zurych: Politechnika Federalna w Zurychu (ETH) ustanowiła sprawiedliwe ustandaryzowane ramy prawne dla powstających tam firm.

Singapur i Helsinki: zamówienia publiczne to systematyczne narzędzie innowacji.

Amsterdam: wszystkie formalności urzędowe dla międzynarodowych specjalistów są załatwiane podczas jednej wizyty w urzędzie.

Berlin chroni

Bezpieczeństwo, zdrowie i więzi społeczne

Bezpieczeństwo i dostęp do dobrej opieki zdrowotnej stanowią podstawę do życia na swoich warunkach. Bezpieczeństwo i wolność nie muszą stać w sprzeczności: miasto, które naprawdę chroni swoich mieszkańców, przywraca im przestrzeń do samodzielnego kształtowania własnego życia. Jednak liczba aktów przemocy rośnie, Berlin jest słabo przygotowany na sytuacje kryzysowe, a opieka zdrowotna nie dociera do wszystkich w równym stopniu. Berlin zapewnia bezpieczeństwo, gdy zapobiegamy problemom, zamiast jedynie na nie reagować, gdy konsekwentnie egzekwujemy prawo oraz gdy dbamy o to, by wsparcie było dostępne dla osób, które go potrzebują.

Nasze konkretne rozwiązania:

Bezpieczeństwo:

- **Zapobieganie i wsparcie dla ofiar:** Wzmocnimy działania przeciwko przemocy poprzez szkoły, pracę socjalną w terenie oraz służby ds. młodzieży. Sprawcy przemocy domowej będą zobowiązani do noszenia elektronicznych bransoletek monitorujących, co uniemożliwi im niezauważone zbliżanie się do ofiar. Stworzymy co najmniej 330 dodatkowych miejsc w schroniskach dla kobiet oraz rozszerzymy zakres usług szybkiego reagowania dla ofiar przemocy w sieci.
- **Dobrze wyszkolona i bliska obywatelom policja:** Podniesiemy standardy rekrutacji i szkolenia funkcjonariuszy policji poprzez udoskonalenie procedur rekrutacyjnych oraz wprowadzenie obowiązkowych szkoleń doskonalących. Funkcjonariusze policji otrzymają lepsze wyposażenie oraz przejdą obowiązkowe szkolenia dotyczące dyskryminacji, różnorodności oraz pracy z grupami szczególnie wrażliwymi.
- **Ograniczenie biurokracji, aby funkcjonariusze mogli poświęcać więcej czasu na pracę w terenie:** Wyraźnie rozdzielimy kompetencje policji i miejskich urzędów ds. porządku publicznego (Ordnungsamt), dzięki czemu policja będzie mogła skupić się na swoich kluczowych zadaniach. Cyfrowe akta spraw, sporządzanie raportów wspomagane sztuczną inteligencją oraz kamery noszone na ciele, wyposażone w solidne zabezpieczenia w zakresie ochrony danych, zmniejszą obciążenia administracyjne i zapewnią funkcjonariuszom więcej czasu na prowadzenie dochodzeń i patrole.
- **Żadne dziecko nie powinno zostać pominięte:** będziemy wspierać rodziny poprzez ośrodki rodzinne i pomocy środowiskowej, zanim dojdzie do sytuacji kryzysowych. Dzieci, które doświadczyły przemocy, nie powinny już być odsyłane od jednej instytucji do drugiej. Zamiast tego rozszerzymy model szpitala Charité „Childhood

unf*ck
berlin

House", w ramach którego policja, prokuratura, służby socjalne ds. dzieci oraz pracownicy służby zdrowia współpracują pod jednym dachem.

Zapobieganie kryzysom i ochrona przed katastrofami

- **Gotowość na sytuacje kryzysowe:** zbudujemy schrony i magazyny zapasów, stworzymy punkty kontaktowe na wypadek katastrofy we wszystkich dwunastu dzielnicach oraz zapewnimy, by ostrzeżenia alarmowe docierały do każdego telefonu komórkowego dzięki technologii Cell Broadcast. Stosując obowiązkową zasadę N-1, sprawimy, że berlińska sieć energetyczna będzie na tyle odporna, że awaria pojedynczego elementu nie spowoduje paraliżu miasta.

Zdrowie

- **Zapewnimy opiekę zdrowotną w dzielnicach:** Będziemy rozbudowywać lokalne ośrodki zdrowia, które zapewnią łatwo dostępne porady i opiekę medyczną, zwłaszcza na obszarach, gdzie brakuje lekarzy.
- **Nikogo nie pomijamy:** Poprawimy jakość opieki nad osobami, które zbyt często zostają pominięte, w tym osobami cierpiącymi na ciężkie choroby powirusowe, takie jak długotrwały COVID i ME/CFS, osobami dotkniętymi uzależnieniami, osobami świadczącymi usługi seksualne, osobami z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz opiekunami rodzinnymi.

Spotkania i więzi społeczne

- **Sport dla wszystkich:** Otworzymy szkolne boiska i hale sportowe po zakończeniu zajęć szkolnych oraz w weekendy. Rezerwacji dostępnych obiektów będzie można dokonywać za pośrednictwem przejrzystego systemu internetowego. Karta Edukacji i Uczestnictwa (BuT Pass) obniży koszty uprawiania sportu dla dzieci z rodzin o niskich dochodach.
- **Atrakcyjne miejsca spotkań w każdej dzielnicy:** zapewnimy trwałe funkcjonowanie ośrodków dzielnicowych, bibliotek oraz klubów młodzieżowych i dla seniorów, przekształcając je w przyjazne miejsca spotkań bez presji konsumpcyjnej.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra pomoc jest na wyciągnięcie ręki – czy to w przypadku przemocy, uzależnienia czy problemów psychicznych – a w Twojej okolicy znajdziesz ośrodek zdrowia, który zapewni Ci opiekę bez większych przeszkód. Policja działa szybko, jest dobrze wyszkolona i służy wszystkim w równym stopniu, a w razie katastrofy we wszystkich dwunastu dzielnicach dostępne są punkty kontaktowe. Ośrodki dzielnicowe, biblioteki oraz kluby młodzieżowe i seniorów to tętniące życiem miejsca spotkań, w których gromadzą się ludzie w każdym wieku.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Hiszpania: elektroniczna bransoletka na nogę dla sprawców przemocy zapobiega zabójstwom kobiet w trakcie nadzoru policyjnego.

Islandia i Szwecja: model Barnahus łączy pod jednym dachem policję, wymiar sprawiedliwości, pomoc dla młodzieży i służbę zdrowia.

Frankfurt nad Menem: jasny podział zadań między policją a urzędem porządkowym.

Berlin i Hamburg: kioski zdrowotne jako łatwo dostępne, wielojęzyczne punkty kontaktowe.

Wiedeń: bezpłatne zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu dla młodych i starszych.

Berlin rozkwita

Przyszłość, odporność i natura

Ochrona klimatu zabezpiecza przyszłość przyszłych pokoleń i sprawia, że Berlin staje się mniej zależny od drogich paliw kopalnych. Miasto wciąż zbyt mocno opiera się na węglu, ropie i gazie – podczas gdy fale upałów i ulewne deszcze stają się coraz bardziej dotkliwe. Berlin rozkwitnie, gdy czysta energia stanie się przystępna cenowo i niezawodna, budynki będą bardziej energooszczędne, materiały budowlane pozostaną w obiegu, a miasto będzie w stanie wytrzymać te ekstremalne zjawiska pogodowe.

Nasze konkretne rozwiązania:

Energia elektryczna i ogrzewanie bez wpływu na klimat

- **Wytwarzanie czystej energii elektrycznej:** stopniowo zastąpimy elektrownie opalane paliwami kopalnymi energią odnawialną i wykorzystamy parkingi, budynki publiczne oraz tereny przy autostradach i torach kolejowych do produkcji energii słonecznej, a we współpracy z Brandenburgią – do pozyskiwania energii wiatrowej i słonecznej.
- **Wszyscy zyskają na transformacji energetycznej:** dzięki ustawie o energii obywatelskiej berlińczycy odniosą bezpośrednie korzyści z transformacji energetycznej. Balkonowe instalacje słoneczne staną się bardziej atrakcyjne dla najemców, spółdzielnie energetyczne otrzymają większe wsparcie, a osoby wytwarzające energię elektryczną w swoich dzielnicach będą mogły dzielić się nią z sąsiadami.

- **Inteligentna sieć energetyczna:** Zainstalujemy urządzenia do magazynowania energii w kluczowych punktach sieci energetycznej i przyspieszymy wdrażanie inteligentnych liczników energii elektrycznej. Osoby korzystające z energii elektrycznej w momentach, gdy produkcja energii wiatrowej i słonecznej jest wysoka, będą płacić niższe ceny. Osoby, które oddają energię elektryczną ze swoich pojazdów elektrycznych z powrotem do sieci, otrzymają za to odpowiednią rekompensatę finansową.
- **Ogrzewanie przyjazne dla klimatu:** Przekształcimy berlińską sieć ciepłowniczą w system oparty na pompach ciepła działających na dużą skalę i przyjaznych dla klimatu, będziemy w większym stopniu wykorzystywać energię geotermalną oraz zbudujemy sezonowe magazyny ciepła na zimę.

Gospodarka obiegu zamkniętego w sektorze budowlanym

- **Renowacja budynków i budownictwo w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym:** Dzięki jasnemu harmonogramowi i scentralizowanym usługom doradczym zmodernizujemy istniejącą zabudowę Berlina w sposób sprawiedliwy społecznie i energooszczędny. Sektor budowlany zostanie przekształcony w gospodarkę o obiegu zamkniętym poprzez unikanie niepotrzebnych rozbiórek, promowanie ponownego wykorzystania materiałów budowlanych oraz priorytetowe traktowanie prostych renowacji.

Miasto-gąbka i odporność na zmiany klimatu

- **Berlin staje się miastem-gąbką:** będziemy gromadzić wodę deszczową tam, gdzie pada, zamiast odprowadzać ją bez wykorzystania do kanalizacji. Dzięki temu miasto będzie chronione przed skutkami ulewnych deszczy, a w okresie suszy pozostanie zielone.
- **Ochrona przed upałami:** rozbudujemy plan działania na wypadek upałów, zazielenimy tereny publiczne oraz rozbudujemy sieć publicznych fontann z wodą pitną i bezpłatnych miejsc zapewniających ochłodę.
- **Ochrona wody i przyrody:** Zabezpieczymy zaopatrzenie Berlina w wodę pitną i utrzymamy poziom wody w rzece Sprewie poprzez renaturyzację terenów zalewowych oraz koordynację poboru wody z Brandenburgią i Saksonią. Niebiesko-zielone korytarze ekologiczne połączą siedliska i będą sprzyjać różnorodności biologicznej w całym regionie.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra energia elektryczna będzie pochodzić z czystych źródeł w mieście i regionie, ogrzewanie będzie przyjazne dla klimatu i przystępne cenowo, a miasto będzie odporne na upały i ulewne deszcze, ponieważ będzie magazynować wodę niczym gąbka. Do 2030 roku Berlin zmniejszy emisję CO₂ o 70 procent. Ochrona klimatu nie podnosi kosztów życia, a wręcz przeciwnie – poprawia jego jakość.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

***Kopenhaga:** niemal neutralne klimatycznie ogrzewanie miejskie z wykorzystaniem wielkoskalowych pomp ciepła i ciepła odpadowego.*

***Holandia:** seryjna renowacja budynków zgodnie z modelem Energiesprong obniża koszty.*

***Paryż:** Program „Oaza” przekształca utwardzone boiska szkolne w zielone, zacienione przestrzenie wyposażone w fontanny z wodą pitną i miejsca zapewniające ochłodę.*

***Amsterdam:** zielono-niebieskie korytarze łączą siedliska dzikich zwierząt.*

Berlin łączy

ludzi, Europę i świat

Berlin to europejska i otwarta na świat metropolia. Ta otwartość przynosi korzyści gospodarce, kulturze i spójności społecznej. Stawiamy Europę w centrum polityki miejskiej i dbamy o różnorodność, która stanowi o tożsamości Berlina. Berlin łączy, gdy aktywnie współtworzymy Europę, umożliwiamy wszystkim mieszkańcom udział w życiu społecznym, trwale wspieramy kulturę i kierujemy turystyką tak, by przynosiła korzyści miastu.

Nasze konkretne rozwiązania:

Europa i powiązania międzynarodowe

- **Wprowadzamy Europę do codziennego życia:** wzmacnimy reprezentację Berlina w Brukseli, dostosujemy administrację do współpracy w Europie oraz ułatwimy dostęp do programu wymiany Erasmus+.
- **Wykorzystujemy programy wsparcia i partnerstwa:** Będziemy strategicznie wykorzystywać partnerstwa miast bliźniaczych do promowania kultury, współpracy gospodarczej i badań naukowych. Jednocześnie będziemy dążyć do przyspieszenia budowy połączeń kolejowych z krajami sąsiednimi, zwłaszcza z Polską, w tym z Warszawą – miastem partnerskim Berlina.

Osiedlenie się i uczestnictwo w życiu społecznym

- **Osiedlenie się bez przeszkód:** wyznaczamy stałych opiekunów dla nowo przybyłych, którzy zgodnie z zasadą „jednego okienka” pomagają im przejść przez wszystkie procedury urzędowe. Angielski staje się drugim językiem roboczym administracji, a warunki zakwaterowania dla uchodźców dostosowujemy do jednolitych, godnych standardów, zapewniając niezależny punkt rozpatrywania skarg.
- **Każdy, kto tu mieszka, powinien mieć wpływ na decyzje:** wzmocnimy partycypację i odpowiedzialność, rozszerzając prawo wyborcze na wszystkich obywateli UE oraz otwierając rady obywatelskie dla wszystkich mieszkających tutaj osób. Około 40 procent berlińczyków ma pochodzenie migracyjne, a jedna czwarta z nich nie ma dotychczas prawa głosu.

Osiedlenie się i uczestnictwo

- **Osiedlenie się bez przeszkód:** Stworzymy stałe punkty kontaktowe dla nowo przybyłych osób, pomagając im w załatwianiu wszystkich spraw administracyjnych zgodnie z zasadą „jednego okienka”. Język angielski stanie się drugim językiem roboczym w administracji publicznej. Warunki zakwaterowania dla uchodźców dostosowujemy do jednolitych, godnych standardów, zapewniając niezależny organ rozpatrujący skargi.
- **Każdy, kto tu mieszka, powinien mieć prawo głosu:** wzmocnimy uczestnictwo obywatelskie i odpowiedzialność obywatelską poprzez rozszerzenie prawa do głosowania na wszystkich obywateli UE oraz otwarcie zgromadzeń obywatelskich dla wszystkich mieszkańców Berlina. Obecnie około 40 procent mieszkańców Berlina ma pochodzenie migracyjne, a około jedna czwarta mieszkańców nie ma prawa głosu.

Turystyka i imprezy

- **Turystyka wysokiej jakości:** Turystyka wysokiej jakości: Sprawimy, że Berlin stanie się nowoczesnym i zrównoważonym celem podróży. Będziemy wspierać starania miasta o organizację EXPO 2035, co przyczyniłoby się do promowania zrównoważonych innowacji miejskich, a także do modernizacji zabytkowych obiektów eventowych w całym mieście.

Kultura

- **Stabilne finansowanie kultury:** Zastąpimy krótkoterminowe finansowanie oparte na projektach pewnym finansowaniem strukturalnym, które zapewni długoterminowe bezpieczeństwo we wszystkich dzielnicach Berlina.
- **Ochrona kultury klubowej i imprez plenerowych:** Oficjalnie uznamy kluby za obiekty kulturalne. Zgodnie z zasadą „Agent-of-Change” to inwestorzy realizujący nowe projekty w pobliżu istniejących klubów będą zobowiązani do pokrycia kosztów środków ochrony przed hałasem, a nie same kluby. W przypadku imprez plenerowych utworzymy strefy tolerancji hałasu z dala od obszarów mieszkalnych.
- **Kultura dla wszystkich:** Wzmacnimy edukację kulturalną i uczestnictwo w kulturze niezależnie od dochodów i pochodzenia oraz rozbudowujemy wymianę kulturalną z Europą.

NASZ BERLIN JUTRA

W Berlinie jutra Europa stanowi część codzienności: miasto aktywnie uczestniczy w programach wymiany i jest połączone z sąsiadami szybką koleją. Około 40 procent berlińczyków o międzynarodowych korzeniach ma wpływ na decyzje polityczne, a nowo przybyli znajdują stałą osobę kontaktową zamiast zmagać się z biurokratycznymi przeszkodami. Kultura jest stabilnie finansowana i otwarta dla wszystkich, od sceny klubowej po muzea.

PRZYKŁADY NAJLEPSZYCH PRAKTYK

Nadrenia Północna-Westfalia: integracja jako zadanie strukturalne z przydzielonymi na stałe środkami.

Barcelona: obserwatorium turystyczne zarządza przepływami turystów w oparciu o dane.

Düsseldorf: plan rozwoju kultury oparty na dialogu jako wzór dla całego kraju.